

**NORSKE
LAKSEELVER**

Organisasjon for fiskerettshavere og forpaktende foreninger i lakse- og sjørrettførende vassdrag

Postadresse: Postboks 9354 Grønland
N-0135 Oslo
Kontoradresse: Hollendergata 5, Oslo
Telefon: 22 05 48 70
E-post: post@lakseelver.no
Org nr: 971281693
Bankgiro: 8101 05 37886
Internett: www.lakseelver.no

Agder fylkeskommune
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

deres ref; 20/1417

vår ref; 29-20

Oslo; 27.04.2020

Høringsuttalelse vedrørende forslag til endring av forskrift om fellesansvar for utfisking med videre av rømt oppdrettsfisk

Vi viser til deres høring av forslag til endring av forskrift om fellesansvar for utfisking mv. av rømt oppdrettsfisk. I første del av vårt høringssvar (1) gir vi vår fulle støtte til de to viktige endringsforslagene til forskriften. I andre del (2) foreslår vi ytterligere pålegg som vil bidra til å redusere innblandingen av gener fra oppdrettslaks i de ville laksebestandene.

- 1) Norske Lakseelver, Norges Jeger og Fiskerforbund, Naturvernforbundet, Sabima, Greenpeace, Reddvillaksen og Norsk Friluftsliv støtter forslaget om at OURO plikter å dekke Fiskeridirektoratets utgifter til tiltak for å hindre genetisk innblanding i villaksbestander, uten at det må søkes om refusjon slik ordningen er etter gjeldende regelverk. Vi støtter også å fjerne kravet om at rømming må defineres som en akutt hendelse for at OURO skal dekke Fiskeridirektoratets utgifter. Alle rømminger av oppdrettsfisk er å anse som akutte hendelser selv om opprydningsarbeidet kan strekke seg ut i tid, avhengig av når rømmingen oppdages. Endringsforslagene anses derfor som en naturlig forbedring av forskriften.
- 2) OURO er oppdrettsindustriens kollektive organ for utfisking av rømt oppdrettslaks, og skal finansiere tiltak som sikrer at oppdrettslaks ikke gyter i norske vassdrag. OURO må finansiere denne aktiviteten fordi den rømte fisken ikke kan spores tilbake til ansvarlig eier. Et merking- og sporingssystem for all oppdrettsfisk vil gjøre OUROs finansieringsrolle overflødig, og sikre

at forurenser-betaler-prinsippet blir ivaretatt i større grad enn det som er tilfellet med dagens ordning. Fettfinneklipping og snutemerking av all oppdrettsfisk er metoder som vil løse dagens utfordring, der OURO finansierer en felles opprydning etter rømminger. Dette er velegnede og kommersielt tilgjengelige merkemethoder som gjør det enkelt å skille oppdrettslaks fra villaks, samt å spore rømt oppdrettsfisk tilbake til ansvarlig selskap. Begge metodene er vurdert som dyrevelferdsmessig forsvarlige. Kostnaden er beregnet til å utgjøre kun 0,2-0,3 % av produksjonskostnadene, noe som må betraktes som svært lavt i forhold til miljøbelastningene rømming påfører de over 400 villaksebestandene langs Norskekysten. Tiden er overmoden for å innføre et slikt merkesystem. Inntil dette kommer på plass må imidlertid OURO ta kostnadene som rømt oppdrettsfisk påfører samfunnet gjennom tap av fellesressursen biologisk mangfold (unike villaksbestander). Vi ønsker å påpeke at OUROs utfiskingsstrategi har vesentlige forbedringspotensial, og vi mener at følgende tilleggspålegg må tas inn i forskriften som regulerer OUROs arbeid.

- Forskriften må forplikte OURO til å finansiere flere og mer effektive utfiskingstiltak. Dette vil sikre at en større andel av den rømte oppdrettsfisken tas ut, og at rømlingene fjernes det samme året som de går opp i elvene. I 2018 ble det tatt ut totalt 593 oppdrettslaks gjennom OUROs tiltak, hvorav 70 ble fanget med kilenot i sjø og 523 ble fanget i elver (tall fra rapporter på OUROs hjemmeside <http://utfisking.no/status-elver/>). Dette antallet oppdrettslaks tilsvarer trolig bare toppen av isfjellet, og tiltakene reduserte trolig ikke risikoen for genetisk påvirkning på laksestammene på en tilfredsstillende måte. Slik OURO organiserer utfiskingen iverksettes blant annet tiltakene for sent. Ordningen med forsinket opprydning, inntil ett år etter at rømt fisk er registrert i vassdragene, hindrer ikke genetisk innblanding i villaksbestander i tilstrekkelig grad. Effektive og preventive tiltak, som for eksempel fiskefeller kan være en god løsning i enkelte vassdrag. Særlig i de elvene der laksestammen allerede er kraftig påvirket av genetisk innblanding fra oppdrettslaks, og der hvor en felle kan etableres nederst i elva. OURO må forpliktes til å finansiere bygging og drifting av denne typen tiltak når myndigheter og grunneierlag ber om at dette etableres.
- OURO må forpliktes til å betale for gentesting ved stamfiskkontroll, da en viktig hensikt med testingen er å sortere bort oppdrettslaks. I tillegg må OURO forpliktes til å finansiere skjellprøveinnsamling og skjellprøveanalyser. Dette er en viktig oppgave som er pålagt elveforvalterne, og som i høy grad har blitt nødvendiggjort av at rømt oppdrettslaks påvirker de lokale villaksbestandene negativt. Merking av all oppdrettslaks ville gjort denne jobben betydelig lettere, og i tillegg sikret at forurenser betaler.
- OURO må være pliktige til å betale for organisering og utfisking av rømt oppdrettsfisk, også når dette gjøres i regi av andre enn Fiskeridirektoratet, eksempelvis av lokale elveeierlag eller jeger- og fiskerforeninger. Dette er viktig lokalt forvaltningsarbeid som ofte må gjennomføres på kort varsel/akutt, og kostnadene for dette må dekkes av den som forurenser. En fastsatt dusør per innleverte rømt oppdrettsfisk anbefales som en entydig og gjennomførbar løsning. Dusøren må gjelde uavhengig av hvem som fanger og leverer fisken. Dette vil motivere til større innsats og bredere mobilisering for å redusere skadeomfanget etter rømminger.
- Rømt oppdrettslaks kan spre smittsomme sykdommer til villaks. Forskriften bør derfor inneholde en setning om at all oppdrettslaks må håndteres som en potensiell smittekilde.

Vennlig hilsen

Torfinn Evensen, generalsekretær Norske Lakseelver

Siri Parmann, fagsjef Norges Jeger- og Fiskerforbund

Christian Steel, generalsekretær Sabima

Silje Ask Lundberg, leder Naturvernforbundet

Frode Pleyrn, leder Greenpeace Norge

Hans Erik Lerkelund, fagsjef naturforvaltning, Norsk Friluftsliv

Jens Olav Flekke, styreleder Reddvillaksen